

کنکور سراسری رامی توان مهم ترین دغدغه های قشر جوان کشور دانست
کنکوری که امتداد آن در تحصیلات تکمیلی هم عده بسیاری را درگیر خود
می کند. هزینه کلاس، کتاب و آزمون آزمایشی از یک سو و فشار روانی ناشی از
یک رقابت نفسگیر، همه جزئی از ماجرای بزرگ کنکور است

فابریک

ویژه نامه رادیو و تلویزیون روزنامه جام جم
 شنبه ۲۴ مهر ۱۴۰۰ شماره ۷۷۴

مهاجران

امروزه دیگر کسی انکار نمی کند که بعضی از ایرانیان مایلند در کشورهای دیگر، به خصوص غرب زندگی کنند و در این بین، جوانان نیز سهم ویژه ای دارند. بعضی مشکلات داخلی کشور، همراه با در باغ سبز اغلب دانشگاه ها از عوامل اصلی است که بعضی جوانان ایرانی دغدغه مهاجرت پیدا می کنند. از طرفی هزینه های مهاجرت، سختی های دل کندن از خانواده به مدت طولانی، دوری از خاک دوست داشتنی ایران و ... از جمله موانع آنهاست و از طرف دیگر، رویاهای مختلفی چون رفاه اقتصادی، تحصیل در دانشگاه های معتبر دنیا، بعضی آزادی های فردی و اجتماعی که هریک ممکن است برای هر فرد، واقعی یا غیرواقعی باشد، از اصلی ترین موتورهای محرکه آنها برای این کار است. به نظر می رسد دغدغه مهاجرت در دانشجویان و فارغ التحصیلان تحصیلات تکمیلی، به خصوص در آنها که از دانشگاه های معتبر کشور مدرک گرفته یا می گیرند، بیشتر است؛ تا جایی که طی دو دهه اخیر، همواره کلیدواژه «فرار مغزها» در زبان رسانه ها، مسؤولان و حتی مردم کوچه و بازار مطرح بوده است. باین حال در همین زمان، کمتر سریال تلویزیونی را بتوان یافت که دغدغه اصلی کاراکترهای جوان آن، مهاجرت باشد. به نظر می رسد امروزه این سریال ها کمتر از گذشته هم شده است.

سریال های تلویزیون، آینه روزگار جوانی

بر اساس اطلاعات مرکز آمار در سال ۱۳۹۹، کمی بیشتر از ۲۵ درصد از مردم ایران در رده سنی ۱۵ تا ۲۹ سال که «جوان» نامیده می شود، به سر می برند که رقمی معادل ۲۰ میلیون نفر را شامل می شود. جمعیت ۲۰ میلیونی جوانان ایران که نیروی کار مهمی برای کشور محسوب می شوند، دغدغه های زیادی دارند که در متن اصلی گزارش، هفت مورد از مهم ترین آنها توضیح داده شد. طبعاً تولید محتوا برای این جمعیت عظیم که با انرژی فراوان خود می توانند مسیر حرکت کشور را در سال های آینده به هر سمتی تغییر دهند، اهمیت فراوانی دارد و در این راه، تلویزیون به عنوان فراگیرترین و مهم ترین رسانه کشور و سریال های تلویزیونی به عنوان پرمخاطب ترین قالب رسانه ای، حساسیت بالایی پیدا می کنند. پرسش آن است که آیا تلویزیون برای جوان ها، دغدغه ها و مسائل آنها محصولات نمایشی کافی تولید کرده است؟ یا استناد به سریال های پرمخاطب و شاخص دهه های گذشته که در صفحات بعدی «قالب کوچک» درباره شان خواهید خواند، سابقه تلویزیون در این زمینه رامی توان تا حدی قابل قبول دانست اما به نظر می رسد پرداخت به مشکلات و دلمشغولی های قشر جوان در سریال های سال های اخیر تلویزیون کمی کم رنگ شده است. در این سال ها کمتر سریال تأثیرگذار و محبوبی یافت می شود که با تمرکز بر این مسائل ساخته شده باشد. به خصوص آن که فرهنگ حاکم بر جوامع جوان، تا حدی رادیکال تر و از خطوط قرمز رسانه ملی دورتر شده است. چرایی دور شدن تدریجی تلویزیون و دغدغه های جوانی از یکدیگر، قابل بررسی و آسیب شناسی است اما موضوع این گزارش نیست. آنچه واضح است، این که تلویزیون برای تأثیرگذاری بیشتر روی قشر جوان، نیازمند بازنگری در سیاست هایی است که باعث شده بعضی از دغدغه ها و مسائل جوانان به سختی در لابه لای برنامه ها یا سریال های تلویزیون دیده شود. جوانان باید بتوانند خود را در تلویزیون پیدا کنند تا بیش از گذشته به آن اعتماد و علاقه داشته باشند.

پرویز پرستویی و چند بازیگر دیگر به عنوان بازیگر مهمان در روزگار جوانی

عمومی بین اغلب جوان ها است و باید جدی گرفته شود. خدمت وظیفه عمومی گرچه به طور مستقیم فقط پسرهای جوان را درگیر می کند اما از آنجا که بسیاری شان ازدواج کرده یا در آستانه ازدواج قرار دارند، عملاً روی شرایط بسیاری از دخترها هم تأثیرگذار است.

اشتغال، دوی درد جوانان

کمتر کسی شک دارد که اقتصاد، مسأله اول کشور ماست. مشکلات اقتصادی اعم از بیکاری، گرانی، تورم، تحریم های ظالمانه و ... از نمودهای مختلف این مسأله بزرگ و مهم است، این روزها اغلب خانواده ها را درگیر کرده و برای خیلی ها مشکل ساخته است. بین این موارد، آنچه که بیشتر از بقیه به قشر جوان مربوط می شود و دغدغه آنهاست، بیکاری است.

بسیاری از جوان های کشور ما، تحصیل کرده یا درس خوانده، دختر یا پسر، متأهل یا مجرد، نان آور یا نان خور و ... هرچه که باشند یا با این مشکل مواجه اند یا حداقل در برهه ای از جوانی خود، با آن مواجه شده اند. کمبود شغل، بعضی جوان ها را به سمت درآمدزایی از بازاربایی شبکه ای، ارزهای دیجیتال و ... سوق داده که هریک حواشی دیگری را رقم زده است. جالب آن که همزمان با شکایت جوان ها از مشکل بیکاری، بسیاری از صاحبان مشاغل نیز از کمبود نیروی کارآمد می نالند. این امر نشان می دهد که شاید با نوعی توانمندسازی نیروی کار، حذف علاقه به پشت میزنشینی در بعضی جوان ها و حتی توزیع فرصت های شغلی پایتخت، در سراسر کشور، بخشی از این مشکل مرتفع شود. در عین حال چه راهکارهای گفته شده مفید واقع شود یا چه نشود، آنچه در این میان مشخص است، این که سریال های تلویزیونی پرتعدادی سراغ نداریم که به این موضوع مهم پرداخته باشند.

را در فیلم ها و سریال ها نیز دیده ایم. دوستی و رفاقت، از ساده ترین چیزهایی است که می تواند پایه یک درام باشد، امری که سال هاست سهم قابل توجهی از سریال های جوانانه تلویزیون داشته و دارد.

دوستیابی به شیوه سالم، رفیق ناباب و انواع گروه های دوستی، از مهم ترین موضوعاتی است که همچنان می تواند دستمایه ساخت آثار نمایشی تلویزیونی باشد و ظرفیت های زیادی برای آن وجود دارد. با این وجود سریال های تلویزیون تحت تأثیر خط قرمزها، به بعضی انواع دوستی های اجتماعی جدید که چند سالی هست در میان بعضی جوان ها دیده می شود، ورود چندانی نکرده است. ساخت دور تازه ای از سریال های جوانانه و پرداخت دقیق به این موارد، می تواند برای جوان ها راهگشا و آگاه کننده باشد.

۲ سال در لباس نظامی

پسرها از حدود ۱۸ سالگی، با مسأله مهمی دست و پنجه نرم می کنند: خدمت وظیفه عمومی یا به زبان ساده تر، دوران سربازی. دوره ای دو ساله که از اغلب شرکت کنندگان در آن، فرصت حضور جدی در اجتماع شامل تحصیل، کار و حتی ازدواج را می گیرد. برخلاف آنچه که باید، متأسفانه در ایران درآمد سرباز پایین است و بسیاری از سربازها نمی توانند به شکل تخصصی خدمت کنند.

اینها غیر از خطراتی است که گاه برای سرباز ایجاد می کند و حتی گاه تا درگیری با تروریست ها و شهادت هم رسیده است. اگر در شبکه های اجتماعی جست و جو کنید، می بینید که سربازی سوژه بسیاری از بحث ها میان کاربران است و هشتگ هایی مثل #از-سربازی-بگو هم برای آن درست شده؛ امری که نشان می دهد گذراندن دوران خدمت وظیفه عمومی و حواشی مختلف مرتبط با آن، یک دغدغه